

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOLOŠKI FAKULTET
Danila Bojovića bb
P.f. 91
81402 Nikšić
Crna Gora

UNIVERSITY OF MONTENEGRO
FACULTY OF PHILOLOGY
Danila Bojovića bb
P.O. Box 91
81402 Nikšić
Montenegro

Tel.: +382 40 224 008, 243 912, Fax: +382 40 224 008, www.filoloski.ucg.ac.me, e-mail: filoloski@ucg.ac.me

---

Broj: 01-2241/10
Nikšić, 26. 12. 2023. godine

UNIVERZITET CRNE GORE
Odboru za doktorske studije
Senatu

U skladu sa članom 35 Pravila doktorskih studija dostavljamo Izvještaj Komisije za ocjenu podobnosti doktorske teze i kandidatkinje mr Ilone Simović.

DEKAN
Igor Lakić
Prof. dr Igor Lakić

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOLOŠKI FAKULTET
Br: 01-2241/9
Nikšić, 25. 12. 2023. god.

Na osnovu člana 64 Statuta Univerziteta Crne Gore, člana 35 Pravila doktorskih studija, Vijeće Filološkog fakulteta je na CC sjednici, održanoj 25. 12. 2023. godine donijelo,

ODLUKU

1. Usvaja se Izvještaj Komisije za ocjenu podobnosti doktorske teze i kandidatkinje **mr Ilone Simović**.
2. Prihvata se kao podobna za izradu doktorska teza pod nazivom *Kulturni identiteti u romanima Alekseja Ivanova (Studenjak na krvi, Srce tajge, Kantina, Zlato pobune i Tobol)* kandidatkinje mr Ilone Simović.
3. Prijedlog dostaviti Odboru za doktorske studije i Senatu Univerziteta Crne Gore na dalji postupak.

OBRAZLOŽENJE

Vijeće Filološkog fakulteta je na CC sjednici, održanoj 25. 12. 2023. godine razmatralo Izvještaj Komisije za ocjenu podobnosti doktorske teze *Kulturni identiteti u romanima Alekseja Ivanova (Studenjak na krvi, Srce tajge, Kantina, Zlato pobune i Tobol)* kandidatkinje mr Ilone Simović.

Na osnovu izloženog odlučeno je kao u dispozitivu.

DEKAN

Igor Lakić

Prof. dr Igor Lakić

UNIVERZITET CRNE GORE FILOLOŠKI FAKULTET			
14. 12. 2023.			
Broj indeksa	Broj	Prilog	Vrijednost
01	2241/7		

UNIVERZITET CRNE GORE

Obrazac D1: Ocjena podobnosti doktorske teze i kandidata

OCJENA PODOBNOSTI DOKTORSKE TEZE I KANDIDATA

OPŠTI PODACI O DOKTORANDU	
Titula, ime i prezime	Mr Ilona Simović
Fakultet	Filološki fakultet
Studijski program	Studijski program za ruski jezik i književnost
Broj indeksa	9/21
Podaci o magistarskom radu	Naziv rada: „Kontakti i konflikti različitih kultura u romanima Gajta Gazdanova <i>Noćni putevi</i> i <i>Buđenje</i> “ Institucija na kojoj su završene magistarske studije: UCG, Filološki fakultet, Studijski program za ruski jezik i književnost Naučna oblast: Nauka o književnosti Srednja ocjena: A (9,62) Datum završetka: 30. 12. 2021.
NASLOV PREDLOŽENE TEME	
Na službenom jeziku	Kulturni identiteti u romanima <i>Krvava spavaonica</i> (<i>Обицага на крову</i> , 1992), <i>Srce tajge</i> (<i>Сердце пармы</i> , 2003) i <i>Kantina</i> (<i>Пиццеблок</i> , 2018) Alekseja Ivanova
Na engleskom jeziku	Cultural identities in the novels <i>Dormitory on Blood</i> (<i>Обицага на крову</i> , 1992), <i>The Heart of Parma</i> (<i>Сердце пармы</i> , 2003) and <i>Food Block</i> (<i>Пиццеблок</i> , 2018) by Aleksej Ivanov
Datum prihvatanja teme i kandidata na sjednici Vijeća organizacione jedinice	10. 11. 2023.
Naučna oblast doktorske disertacije	Nauka o književnosti
Za navedenu oblast matični su sljedeći fakulteti	
Filološki fakultet, UCG	
A. IZVJEŠTAJ SA JAVNE ODBRANE POLAZNIH ISTRAŽIVANJA DOKTORSKE DISERTACIJE	
Javna odbrana polaznih istraživanja kandidatkinje mr Ilone Simović održana je 5. 12. 2023. godine sa početkom u 14h u Ruskom centru Filološkog fakulteta, pred komisijom	

u sastavu: prof. dr Kornelija Ičin (predsjednica), prof. dr Jasmina Vojvodić (članica) prof. dr Tatjana Jovović (mentorka). Članovi Komisije su se prije odbrane upoznali sa rezultatima polaznih istraživanja u pismenom obliku. Na osnovu predloga i odobrenja Filološkog fakulteta članice Komisije sa univerziteta u Beogradu i Zagrebu odbrani su prisustvovala preko ZOOM platforme. Kandidatkinja je koncizno i jasno obrazložila temu i predmet istraživanja buduće doktorske disertacije pod nazivom „Kulturni identiteti u romanima *Krvava spravaonica (Обцага на крoви, 1992)*, *Srce tajge (Сердце пармы, 2003)*, *Kantina (Пиццеблок, 2018)* Alekseja Ivanova”, predstavivši teorijsku i metodološku bazu, ciljeve, istraživačke zadatke i metode koje će koristiti u radu, kao i očekivani naučni doprinos. Polučasovno izlaganje je praćeno adekvatnom prezentacijom.

Kada je kandidatkinja završila svoje izlaganje, članice komisije su postavile pitanja i iznijele komentare i sugestije koji mogu biti od koristi u daljem radu doktorantkinje.

U živoj akademskoj diskusiji, inspirisanoj aktuelnošću tematike i izlaganjem kandidatkinje, Komisija je sugerisala da se tekstualni korpus na kojem će istraživanje biti sprovedeno proširi na minimum pet romana i da se, s obzirom na to da nema objavljenog prevoda romana *Обцага на крoви*, u naslovu teme doktorske disertacije iskoristi druga varijanta prevoda – *Studenjak na krvi*. Dakle, Komisija predlaže da se radni naziv teme „Kulturni identiteti u romanima *Krvava spravaonica (Обцага на крoви, 1992)*, *Srce tajge (Сердце пармы, 2003)* i *Kantina (Пиццеблок, 2018)* Alekseja Ivanova” preformuliše u „Kulturni identiteti u romanima Alekseja Ivanova (*Studenjak na krvi, Srce tajge, Kantina, Zlato pobune i Tobol*)“.

Komisija se saglasila da je kandidatkinja uspješno odbranila polazna istraživanja i time je odbrana zaključena.

B. OCJENA PODOBNOSTI TEME DOKTORSKE DISERTACIJE

B1. Obrazloženje teme

Predložena tema doktorske disertacije glasi „Kulturni identiteti u romanima *Krvava spravaonica (Обцага на крoви, 1992)*, *Srce tajge (Сердце пармы, 2003)* i *Kantina (Пиццеблок, 2018)* Alekseja Ivanova“. Problematika proučavanja kulturnih identiteta

ima utemeljenje u različitim društvenim i humanističkim naukama, a ovakvo proučavanje u okviru narativnih struktura zahtijeva i izučavanje tekstualnih i vantekstualnih elemenata koje autor koristi pri profilisanju svojih junaka. Kandidatkinja je navela da će se prilikom istraživanja predložene teme baviti i proučavanjem političkog, ekonomskog i kulturnog miljea u kojem nastaje Ivanovljeva proza. Osim tekstualnog korpusa koji je naveden u naslovu, u istraživanje će ući i rezultat književno-kulturnog projekta „Perm kao tekst“ Alekseja Ivanova, koji će potpomoći sagledavanje različitih kulturnih kodova koji utiču na izgradnju kulturnih identiteta u romanima ovog autora. Ivanov koristi tipičan ruski hronotop, podneblje Perma, s ciljem oslikavanja ruske sovjetske i postsovjetske kulture. Kandidatkinja je pri obrazloženju teme navela da će proučavati i jezičke osobenosti permskog kraja koje su vidljive u tekstualnom korpusu, a koje doprinose detaljnijem sagledavanju kulture. S obzirom na to da je Aleksej Ivanov savremeni „mitotvorac“, istraživanje će se temeljiti i na tumačenju mitološkog aspekta koji utiče na kompleksnost izgradnje kulturnog identiteta junaka, te će sagledavati na koji način Aleksej Ivanov posmatra postojeće mitove, kako ih rekonstruiše i osvježava, stvarajući na taj način neomitove. Proučavanje višeslojnog kulturnog identiteta pojedinca i kolektiva zahtijeva i sagledavanje odnosa mita i historijskih fakata uz proučavanje geografskih prilika u samom narativu, analiziranje slike svakodnevnog života društva, njegove tradicije, svih ideologija koje u permskom društvu postoje, kao i promišljanje o sistemima vrijednosti književnih junaka u romanima koji su navedeni u naslovu. Istraživanje će dijelom imati imagološki karakter, te će se proučavati način na koji pojedinac reaguje na drugost, da li dolazi do prihvatanja tuđe kulture, te da li potencijalno u romanesknim formama dolazi do izgradnje hibridnog identiteta.

Naglasak istraživanja, kako je istakla kandidatkinja, biće na svim formacijama i deformacijama kulturnih elemenata, proučavanju tradicionalnih kanona, izučavanju neomitova, susretu racionalnog i iracionalnog koji utiču na konstruisanje kulturnog identiteta junaka, zahvaljujući čemu junak postaje najsloženiji dio književnog univerzuma.

B2. Cilj i hipoteze

Istraživanje će se temeljiti na sljedećim hipotezama:

H1: Jedinstvena kulturna slika prikazanog svijeta u naslovom odabranim romanima, tj. slika postmodernističke kulture utiče na egzistencijalnu poziciju junaka i njihovo profilisanje. Provjeravanje hipoteze izvršiće se analizom postmodernističke tehnike koje autor koristi pri konstrukciji kulturnih identiteta svojih junaka, čemu prethodi detaljno izučavanje postmodernizma u njegovom teorijskom i pojavnom obliku;

H2: Prisustvo društvenog, historijskog nacionalnog i političkog aspekta u romanu snažno utiču na višestruko definisanje kulturnog identita društva;

H3: Postojanje *drugosti* u romanima utiče na kreiranje narativnog kulturnog identiteta junaka, kao i na stvaranje kulturnih stereotipa.

H4: Prostorno-vremenske strukture u samom djelu utiču i na pitanje kulturnog identiteta. Kandidatkinja je pojasnila da će prilikom provjeravanja pomenute hipoteze proučiti sliku svakodnevnog života u zavičajnom podneblju autora, koju odlikuje vjerovanje u različite mitologije, a istovremeno i bogata historijska pozadina. Osim sagledavanja ključnih trenutaka u historiji Perma u cilju analize izgradnje individualnog i kolektivnog narativnog identiteta, istraživanje će obuhvatiti i promišljanje o specijalnim strukturama koje umnogome definišu kulturu društva u narativu.

H5: Neomitovi utiču na izgradnju fenomena slojevitog kulturnog identiteta junaka Ivanovljevih romana. U cilju provjeravanja navedene hipoteze, kandidatkinja će proučiti na koji način autor posmatra mitove, odnosno, kako rekonceptualizuje mitove iz slovenske ili neke druge mitologije, tvoreći na taj način još kompleksniju sliku kulture.

Kandidatkinja je postavila i obrazložila sljedeće ciljeve istraživanja:

1. Ukazivanje na odnos društvenog, političkog, nacionalnog i vjerskog aspekta, odnosno razgraničavanje svih slojeva kulturnog identiteta likova i ukazivanje na njihovu koegzistenciju;

2. Dokazivanje međusobne povezanosti i odnosa istorije i mita, kulture i književnih instrumenata u romanima Alekseja Ivanova, kao i spoznaju načina konstruisanja kulturnih identiteta u odabranom tekstualnom korpusu;
3. Sagledavanja uticaja postmodernističke književne epohe na Ivanovljevu konstrukciju kulture, objašnjavanje postmodernističke kulture kroz njen teorijski i pojavni aspekt;
4. Ukazivanje na kulturološke uslovljenosti koje se mogu primijetiti u konstruisanju strukturnih elemenata narativne zbilje, s naglaskom na kulturološku uslovljenost u mitskoj slici romanesknog svijeta;
5. Proučavanje kulturnih stereotipa, ukazivanje na položaj *drugosti*, odnos prema svemu što je tuđe, kao i analizu izgradnje potencijalnih hibridnih kulturnih identiteta;
6. Uspostavljanje intertekstualnih veza sa slovenskom mitologijom i sagledavanje odnosa Ivanovljevih romana i Svetog pisma, te ukazivanje na rekonceptualizaciju biblijskih mitova u tekstualnom korpusu.

B3. Metode i plan istraživanja

Iz metodološke perspektive zasnovane na primjeni različitih teorijskih koncepata, što je preduslov za precizni analitičko-interpretativni postupak, kandidatkinja navodi da će svoje istraživanje temeljiti na različitim teorijskim znanjima iz oblasti naratologije, semiotike, kao i međuoblasti – teorije kulture koja će umnogome potpomoći detaljno sagledavanje i objašnjavanje stvaranja kulturnih identiteta u narativu. Uz pomoć različitih tehnika savremene naratologije i shodno postulatima Mike Bal, Žerara Ženeta i drugih teoretičara nastojaće da ukaže na značaj i kompleksnost stvaranja kulturnih kolektivnih i individualnih identiteta u romanima koji predstavljaju njen istraživački korpus. Osim navedenih autora, kandidatkinja je navela i teorijske osnove Mihaila Bahtina i Julije Kristeve, čije će studije biti polazna osnova istraživanja. Koristeći se metodama kulturalnih studija sagledaće rusku kulturu, te će ukazati na koegzistenciju psiholoških, antropoloških i političkih aspekata u narativnom tekstu. Početak istraživanja doktorske disertacije pružiće panoramski pregled (ne)usaglašenosti

teoretičara u pogledu značaja kulturnih elemenata u izgradnji narativne strukture. U okviru takve slike, kontekstualizovaće se i romani Alekseja Ivanova. Početnu fazu obilježiće korišćenje semiotičkog metoda, koji će potpomoći odabir i klasifikaciju različitih znakova koji upotpunju sliku kulturnih kodova i identiteta u narativnoj zbilji naslovom odabranih romana.

S obzirom na to da je riječ o romanima koji su nastali u različitim stvaralačkim fazama samog autora, a da se izgradnja ruskog kulturnog identiteta može pratiti kroz sve tri navedene romaneskne forme, kandidatkinja je napomenula da će komparativnom metodom ukazati na razvoj ruskog kulturnog identiteta, pri čemu će se služiti i poststrukturalističkim metodom zahvaljujući kojem će obrazložiti i objasniti postmodernističku epohu i njen uticaj na Ivanovljevo stvaralaštvo. Sa druge strane, kompleksnost teme doktorske disertacije zahtijeva i istraživački napor koji će biti usmjeren ka davanju pregleda teorijskih stavova o postmodernizmu, ispitivanju i iščitavanju tekstova na osnovu kojih se može izvršiti analiza Ivanovljevih romana koji čine korpus, ali i sekundarne literature, naučnih radova, kritika i drugih publikacija o njegovim romanesknim ostvarenjima. Osim navedenih metoda, koristiće se i imagološkom metodom u cilju objašnjavanja shvatanja i (ne)prihvatanja tuđih kultura kroz imagološku prizmu.

Kako su kulturni identiteti istovremeno književni, sociološki i filozofski fenomen, istraživanje podrazumijeva interdisciplinarnost, koja će osim u odnosu pomenutih nauka biti vidljiva i u odnosu književnosti i istorije, psihologije i kulturalne antropologije.

B4. Naučni doprinos

Proučavanje kulturnih identiteta u narativnim formama značajna je i vrlo aktuelna tema, a u prozi Alekseja Ivanova ova tema još uvijek nije dovoljno obrađena. S obzirom na to da kulturni modeli predstavljaju okosnicu naslovom navedenih romana, očekuje se da će ova studiozna književnoteorijska, analitičko-sintetička interpretacija biti potencijalno polazište za dalja izučavanja Ivanovljeve poetike, ali i drugih ruskih postmodernističkih tekstova kroz kulturološku ili imagološku prizmu.

Osim pomenutog, kroz proučavanje izgradnje kulturnih identiteta u romanima koji čine tekstualni korpus, pružiće se pionirski doprinos izučavanju stvaralaštva Alekseja Ivanova u Crnoj Gori, ali i rusistici na čitavom postjugoslovenskom području.

B5. Finansijska i organizaciona izvodljivost istraživanja

Komisija smatra da je istraživanje finansijski i organizaciono izvodljivo. Kandidatkinja dio istraživanja može obaviti konkurišući na neki od postojećih programa akademske mobilnosti.

Mišljenje i prijedlog komisije

Komisija je na osnovu ekspozea kandidatkinje, njenog prezentovanja teorijskih i metodoloških odrednica i ukupnog plana istraživanja, kao i učešća u diskusiji sa članovima Komisije stekla utisak da je ona na ozbiljan i studiozan način prišla postavljenom zadatku, pribavila opsežnu i relevantnu literaturu i pripremila dobar temelj za realizaciju zadatih ciljeva. Jednoglasno smatrajući da će disertacija biti moderan, nov i u naučnom smislu vrijedan prilog izučavanju ruske književnosti, Komisija predlaže Vijeću Filološkog fakulteta, Centru za doktorske studije i Senatu Univerziteta Crne Gore da temu „Kulturni identiteti u romanima Alekseja Ivanova (*Studenjak na krvi, Srce tajge, Kantina, Zlato pobune i Tobol*)“ usvoji kao disertabilnu i kandidatkinji mr Iloni Simović odobri dalji rad na njenoj realizaciji.

Prijedlog izmjene naslova

Kulturni identiteti u romanima Alekseja Ivanova (*Studenjak na krvi, Srce tajge, Kantina, Zlato pobune i Tobol*)

Prijedlog promjene mentora i/ili imenovanje drugog mentora

/

Planirana odbrana doktorske disertacije

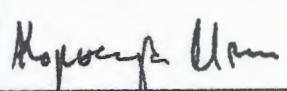
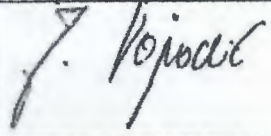
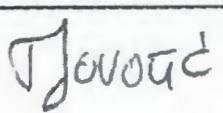
2025.

Izdvojeno mišljenje

(popuniti ukoliko neki član komisije ima izdvojeno mišljenje)

Ime i prezime

Napomena

Ime i prezime _____	
Napomena	
(popuniti po potrebi)	
ZAKLJUČAK	
Predložena tema po svom sadržaju odgovara nivou doktorskih studija.	DA
Tema je originalan naučno-istraživački rad koji odgovara međunarodnim kriterijumima kvaliteta disertacije.	DA
Kandidat može na osnovu sopstvenog akademskog kvaliteta i stečenog znanja da uz adekvatno mentorsko vođenje realizuje postavljeni cilj i dokaže hipoteze.	DA
Komisija za ocjenu podobnosti teme i kandidata	
Prof. dr Komelija Ičin, predsjednica Filološki fakultet, Univerzitet u Beogradu, Srbija	
Prof. dr Jasmina Vojvodić, članica Filozofski fakultet, Sveučilište u Zagrebu, Hrvatska	
Prof. dr Tatjana Jovović, mentorka Filološki fakultet, Univerzitet Crne Gore, Crna Gora	
(Titula, ime i prezime, ustanova i država člana komisije)	(Potpis)

PRILOG

PITANJA KOMISIJE ZA OCJENU PODOBNOSTI DOKTORSKE TEZE I KANDIDATA	
Prof. dr Jasmina Vojvodić, članica Filozofski fakultet, Sveučilište u Zagrebu, Hrvatska	Šta je primarno interesovanje Vaše teme? Da li bi bilo bolje da je uzet veći reprezentativni uzorak? Da li postoji granica između kulturnog identiteta i mita? Kada se prestaje govoriti o kulturi, a počinje o mitu? Kako Ivanov prikazuje kulturne identitete sa stvaralačkom zrelošću?
Prof. dr Kornelija Ičin, predsjednica Filološki fakultet, Univerzitet u Beogradu, Srbija	Da li nalazite simboličku paralelu između naslova <i>Studenjak na krvi</i> i hrama Spas na krvi u Sankt Peterburgu? Zašto ste u literaturi predložili baš Frojda a ne Junga? Ne mislite li da bi Jungova teorija arhetipova više odgovarala prirodi Vašeg istraživanja?
Prof. dr Tatjana Jovović, mentorka Filološki fakultet, Univerzitet Crne Gore, Crna Gora	Koji je dominantni kvalitet u opusu Ivanova, literarni ili neki drugi? Da li je Ivanovljev opus bliži elitnoj ili masovnoj književnosti?
(Titula, ime i prezime člana komisije)	
(Titula, ime i prezime člana komisije)	
PITANJA PUBLIKE DATA U PISANOJ FORMI	
(Ime i prezime)	
(Ime i prezime)	
(Ime i prezime)	
ZNAČAJNI KOMENTARI	
Članice komisije su uputile kandidatkinju na više naučnih autoriteta čija istraživanja mogu bitno pomoći u obradi teme i sugerisale joj da literaturu kanališe na ono što je direktno vezano za predloženu temu disertacije. Profesorica Vojvodić je primijetila da je permski tekst dio šireg sibirskog teksta i identiteta, a profesorice Ičin i Jovović su iz različitih uglova iznijele srodna zapažanja o preplitanju jekaterinburških i peterburških motiva i mitologema.	

Na osnovu člana 8 stav 4, a u vezi sa članom 32a Pravila doktorskih studija, Odbor za doktorske studije, nakon sprovedenog postupka glasanja, na sjednici održanoj 07 - 08. 11. 2023. godine dao je

SAGLASNOST

I

Da se prihvati prijedlog Vijeća Filološkog fakulteta, broj 01-2241/2 od 10. 10. 2023. godine, za imenovanje Komisije za ocjenu prijave doktorske disertacije mr Ilone Simović, u sastavu: dr Tatjana Jovović, redovna profesorica Filološkog fakulteta Univerziteta Crne Gore, dr Kornelija Ičin, redovna profesorica Filološkog fakulteta Univerziteta u Beogradu, i dr Jasmína Vojvodić, redovna profesorica Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

OBRAZLOŽENJE:

Odboru za doktorske studije dostavljen je prijedlog broj 01-2241/2 od 10. 10. 2023. godine za imenovanje Komisije za ocjenu prijave doktorske disertacije mr Ilone Simović, u gore navedenom sastavu.

Pravilima doktorskih studija propisano je da Komisija ima, po pravilu, tri člana, od kojih je jedan član mentor. Članovi komisije moraju biti iz naučne/umjetničke oblasti iz koje se doktorska teza predlaže. Uvidom u prijavu teme, zaključeno je da je predložena Komisija formirana u skladu sa Pravilima doktorskih studija.

Nakon sprovedenog postupka glasanja, od ukupno 11 članova Odbora, glasalo je 11 članova – **11 glasova ZA, nije bilo glasova protiv i uzdržanih**, utvrđen je prijedlog kao u dispozitivu.

Broj: 01/2-5204/1

Podgorica, 08. 11. 2023. godine

Predsjednik Odbora za doktorske studije

Prof. dr Boris Vukićević